

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ หาประสิทธิภาพ ดัชนีประสิทธิผล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ และความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งเป็นไปสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.1.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.6904 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 69.04

5.1.3 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.4 นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.41)

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาเสนออภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.50 / 85.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นั่นคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียน โดยรวมร้อยละ 88.50 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยรวมร้อยละ 85.56 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน หลักสูตร โครงสร้างการเรียนรู้ แล้วนำขึ้นมาใช้ในการดำเนินการเรียนการสอน โดยผ่านการประเมินที่ถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ซึ่งผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากพร้อมทั้งมีการนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดลองใช้ก่อน (Try Out) แล้วจึงนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มเป้าหมาย จึงทำให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรุณ บุตรโคตร (2552, น. 117-120) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ใฝ่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ โดยการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนแบบบูรณาการ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนคูน ประชาบารุง ปีการศึกษา 2551 จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 85.33 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80/75 ตามที่กำหนด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพรรณิ จันท์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาพัฒนาการประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 การศึกษาพบว่าแผนการจัดการเรียนแบบบูรณาการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.39/83.89

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยแบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเท่ากับ 0.6904 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 69.04 ทั้งนี้เนื่องจากและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วย

ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนตั้งคำถามและชี้ประเด็นทำให้เกิดความคิดและวิธีแก้ปัญหาได้เอง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูริกร เป็นสุข (2556, น. 108-115) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติมีค่าเท่ากับ 0.7088 คิดเป็นร้อยละ 70.88 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ จันทร์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียน จากการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.7551 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.51

3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องถามคำถามและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองให้นักเรียนมีประสบการณ์จริงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา อีกทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนตั้งคำถามและชี้ประเด็นทำให้เกิดความคิดและวิธีแก้ปัญหาได้เอง สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงสมร สารแสน (2550, น. 133-237) ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิธีการสอนแบบบูรณาการ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกุงประชารัฐบำรุงอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 คน เก็บข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 75 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ คงสุข (2552, น. 85-89) ศึกษาการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมกับความพอเพียงตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองคง

อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอน แบบบันทึกผลการสอนประจำวันของครูแบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบฝึกหัดท้ายแผนประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนจำนวน ร้อยละ 94.44 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 84.63 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 80.75 ตามที่กำหนด

4. นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียน อยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก นักเรียนมีความพึงพอใจมาก คือ เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และนักเรียนชอบเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชุริกร เป็นสุข (2556, น. 85) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับความ เป็นอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการและแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณิ จันท์ศรีรัตน์ (2556, น. 106-116) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรให้ความสนใจในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นการกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.3.1.2 ครูผู้สอนควรบูรณาการการใช้สื่อในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจ และมีความใฝ่เรียนรู้ทุกคน ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและเกิดการมองเห็นภาพในรูปของนามธรรมได้อย่างชัดเจน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในเนื้อหาอื่น ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อจะให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากขึ้น

5.3.2.2 ควรใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ร่วมกับสื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยดำเนินการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบ การจัดการเรียนโดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นต้น